

Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie

Iwona Wagner

**Obiektywna i subiektywna
percepcja biedy w rodzinie –
diagnoza nierówności społecznych**

Częstochowa 2012

SPIS TREŚCI

WSTĘP	7
 ROZDZIAŁ I	
Zagrożenie marginalizacją transformacyjną jako jeden z ważniejszych problemów współczesnej Polski	19
1.1. Marginalizacja społeczno-ekonomiczna w świetle literatury przedmiotu.....	21
1.2. Skutki nierówności społecznych i marginalizacji	31
1.3. Rola i zadania pedagogiki społecznej wobec problemów nierówności i deprywacji potrzeb rodziny (możliwości przeciwdziałania)	39
 ROZDZIAŁ II	
Pedagogika społeczna wobec problemów i skutków zmian transformacyjnych w Polsce	47
2.1. Nowe zadania pedagogiki społecznej w sytuacji zachodzącej zmiany i pogłębiających się nierówności społecznych	49
2.2. Nierówności społeczne – próba opisu zjawiska	66
 ROZDZIAŁ III	
Metodologiczne podstawy podjętych badań i analiz	95
3.1. Przedmiot i cel badań	100

3.2. Problemy badawcze	107
3.3. Metody i techniki badawcze (źródła informacji)	110
3.4. Dobór terenu i próby badawczej	115

ROZDZIAŁ IV

Ubóstwo obiektywne i subiektywne – diagnoza

wybranych rodzin	117
4.1. Sytuacja ekonomiczna wybranych rodzin	137
4.2. Subiektywna ocena sytuacji materialnej badanych	147
4.3. Zróżnicowanie dochodowe respondentów a ograniczenie ich potrzeb	155
4.4. Subiektywna ocena obecnej sytuacji rodzin	164
4.5. Zaspokajanie najważniejszych potrzeb rodzin	167
4.6. Ocena przyczyn rezygnacji z dóbr trwałego użytku – w opinii respondentów w pogłębionych wywiadach	173
4.7. Deprywacja lub rezygnacja z zaspokajania niektórych potrzeb	174
4.8. Subiektywna ocena rezygnacji z potrzeb rodziny	180
4.9. Szanse i zagrożenia realizacji aspiracji edukacyjnych dzieci	182
4.10. Subiektywne przyczyny ograniczania wydatków rodzin na kształcenie dzieci	192
4.11. Poczucie marginalizacji w wymiarze kulturowym	194
4.12. Subiektywna percepcja marginalizacji w wymiarze kulturowym	198
4.13. Wsparcie i pomoc dla rodzin w trudnej sytuacji materialnej	202
4.14. Deprywacja potrzeb rodziny	206

4.15. Uczestnictwo w życiu społecznym	209
4.16. Dostrzegane zagrożenia mogące zaburzyć funkcjonowanie rodziny	213

ROZDZIAŁ V

Praca socjalna wobec ubóstwa i zagrożenia marginalizacją rodziny	219
---	------------

5.1. Założenia pracy socjalnej	221
--------------------------------------	-----

5.2. Nowatorskie metody pracy socjalnej jako instrumenty przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu rodziny	225
--	-----

5.3. Idea uppełnomocnienia społecznego w metodologicznym działaniu pracownika socjalnego z rodziną	228
---	-----

5.4. Rozwiązywanie ubóstwa i wykluczenia w ramach Unii Europejskiej w Odnowionej Strategii Lizbońskiej	237
---	-----

5.5. Kryzys państwa opiekuńczego a praca socjalna	241
---	-----

ZAKOŃCZENIE	247
--------------------------	------------

BIBLIOGRAFIA	265
---------------------------	------------

ANEKS	283
--------------------	------------